

داستانک

عروس بسیار مناسب

جوانی به فکر ازدواج افتاد، پس به پیرزنی از اهالی فامیل سفارش کرد برای او دختری درخور بیاید. پیرزن به جستجو پرداخت و پس از مدتی دختری را به جوان معرفی کرد. پیرزن به جوان تاکید کرد این دختر از هر جهت سعادت مردش را در زندگی فراهم خواهد کرد. جوان چند روزی را در احوالات دختر تحقیق کرد و سپس به دیدار پیرزن رفت و گفت: «هرچه در خصوص او گفتم درست ولی شنیده‌ام قد او کوتاه است!» پیرزن گفت: «اتفاقاً این صفت بسیار خوبی است، زیرا لباس‌های خانم کوچک تر و ارزان تر تمام می‌شود!» جوان گفت: «شنیده‌ام زنانش هم لکنت دارد!» پیرزن گفت: «این هم دیگر نعمتی است زیرا عیب بزرگ زن‌ها پرحرفی است، اما این دختر چون لکنت دارد پرحرفی نمی‌کند و سرت را به درد نمی‌آورد!» جوان گفت: «از خانم همسایه شنیدم که چشمش هم معیوب است!» پیرزن گفت: «درست است و این هم یکی از خوشبختی‌هاست که کسی مزاحم آسایش شما نمی‌شود و به او طمع نمی‌برد.» جوان گفت: «شنیده‌ام پایش هم می‌لنگد و این عیب بزرگی است!» پیرزن گفت: «شما تجربه ندارید، نمی‌دانید که این صفت، باعث می‌شود که خانم‌تان کمتر از خانه بیرون برود و هر روز از خیابانگردی خرج برایت نترشد!» جوان گفت: «این همه به‌کنار، ولی شنیده‌ام که عقل درستی هم ندارد!» پیرزن گفت: «ای وای! شما مردها چقدر بهانه‌گیر هستید، پس یعنی می‌خواستی عروس به این نازنینی، این یک‌عیب کوچک (هم‌نداشته باشد!)؟»

رژ جذبایت باطنی

وقتی وارد کلاس ما شد در نظر نخست صورت زشتی داشت. دندان‌هایی نامتناسب با گونه‌هایش، موهای کم پشت و رنگ چهره‌ای تیره. هیچ دختری حاضر نبود کنار او بنشیند. نقطه مقابل او دختر زیبا و ثروتمندی بود که مورد توجه همه قرار داشت. او همان روز نخست مقابل تازه وارد ایستاد و گفت: «می‌دونی زشت‌ترین دختر این کلاسی؟» یک دفعه کلاسی از خنده ترکید. اما تازه وارد با نگاهی مملو از مهربانی گفت: «اما بر عکس من، تو بسیار زیبا و جذاب هستی.» او با همین یک جمله نشان داد که قابل اطمینان‌ترین فردی است که می‌توان به او اعتماد کرد و لذا بعد از یک ماه کار به جایی رسید که برای (روی آخر هفته همه می‌خواستند با او هم گروه باشند. او برای هرکس نام مناسبی انتخاب کرده بود. به یکی می‌گفت چشم عسلی و به یکی ابرو کمانی و... به یکی از دبیران، لقب خوش اخلاق‌ترین معلم دنیا و به مستخدم مدرسه هم محبوب‌ترین یاور دانش‌آموزان را داده بود. ویژگی برجسته او در تعریف و تمجیدهایش از دیگران بود که واقعا به حرف‌هایش ایمان داشت و دقیقاً به جنبه‌های مثبت هر فرد اشاره می‌کرد. مثلاً به من می‌گفت بزرگ‌ترین نویسنده دنیا و به خواهرم می‌گفت بهترین آشپز دنیا! و حق هم داشت. آشپزی خواهرم حرف نداشت و من از این متعجب بودم که او در هفته نخست آشنایی چگونه این را فهمیده بود. سال‌ها بعد وقتی به عنوان شهردار شهر کوچک ما انتخاب شده بود به دیدنش رفتم و بدون توجه به صورت ظاهری‌اش احساس کردم شدیداً به او علاقه مند. پنج سال پیش وقتی برای خواستگاری‌اش رفتم، دلیل علاقه‌ام را جذابیت سحرآمیزش عنوان کردم و او با همان سادگی و وقار همیشه‌اش گفت: «برای دیدن جذابیت یک چیز باید قبل از آن جذاب بود!» در حال حاضر من از او یک دختر ۳ ساله دارم، دخترم بسیار زیباست و همه از زیبایی صورتش در حیرتند. روزی مادرم از همسرم سوال کرد: «از زیبایی نوه‌اش در چیست؟» همسرم جواب داد: «من زیبایی چهره دخترم را مدیون خانواده پدری او هستم.» مادرم روز بعد نیمی از دارایی خانواده را به ما بخشید.

تقویم تاریخ

درگذشت آهنگساز اتریشی از تب تیفوئید

۱۹۲ سال پیش، برابر با نوزدهم نوامبر ۱۸۲۸ میلادی، فرانتس شوبرت آهنگساز شهیر اتریشی در ۳۱ سالگی بر اثر بیماری تب تیفوئید درگذشت. او دوازدهمین فرزند در میان ۱۴ فرزند خانواده شوبرت بود و نخستین درس‌های پیانو خود را از پدرش فرا گرفت در حالی که از برادر بزرگترش نواختن ساز آلتو را می‌آموخت. شاهکارهای شوبرت و آهنگ‌های معروف او از جمله سمفونی‌هایش پس از مرگ او از گوشه و کنار خانه‌اش و از داخل انباری به دست آمده است. شوبرت در ۳۱ سالگی که عمر کرد جمعا ۶۰ آهنگ و ۹ سمفونی ساخت.

زادروز بیستمین رئیس جمهوری آمریکا

۱۸۹ سال پیش، برابر با نوزدهم نوامبر ۱۸۳۱ میلادی، جیمز آبرام گارفیلد، بیستمین رئیس جمهوری آمریکا از حزب جمهوری خواه در اوهایو به دنیا آمد. گارفیلد با اختلاف ۱۰ هزار رای نثرال وینفیلد اسکات هنگام، نامزد دموکرات‌ها را شکست داد و به عنوان رئیس جمهوری آمریکا انتخاب شد. در آن زمان جمعیت ایالات متحده آمریکا حدود ۵۰ میلیون نفر بود. گارفیلد دوم جولای ۱۸۸۱ میلادی، در ایستگاه راه‌آهن شهر واشینگتن هدف سوء قصد یک وکیل جوان به اسم چارلز جی گیتو قرار گرفت و ۸۰ روز بعد از عفونت و خونریزی داخلی درگذشت.

قتل واعظ مشروطه به امر محمدعلی شاه

۱۱۲ سال پیش، برابر با بیست و نهم آبان ۱۲۸۷ خورشیدی، سیدجمال‌الدین واعظ اصفهانی از رهبران جنبش مشروطه که برای فرار از دست دژخیمان حکومتی با لباس مبدل راهی نجف بود، توسط حاکم بروجرد به قتل رسید. در بین مبارزان مشروطه کسانی بودند که شاه مستبد یعنی محمدعلی شاه قاجار شخصاً پیگیر دستگیری و تادیب‌شان بود. کسانی چون میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل، ملک‌المتکلمین و جمال‌الدین واعظ اصفهانی. دستور قتل واعظ همچون جهانگیرخان و ملک‌المتکلمین مستقیماً توسط شاه صادر شده بود و عجیب آنکه هر سه اینان اسلحه‌ای جز قلم و بیان نداشتند در شرح جور حکومت محمدعلی شاهی در کف نداشتند. جمال‌الدین واعظ اصفهانی پدر محمدعلی جمالزاده پدر داستان‌نویس نوین ایرانی است.

شهیرترین سیاستمدار زن هندوستان

۱۰۳ سال پیش، برابر با نوزدهم نوامبر ۱۹۱۷ میلادی، ایندیرا گاندی، نخست وزیر، سیاستمدار و یکی از برجسته‌ترین رهبران هند به دنیا آمد. ایندیرا دختر رهبر استقلال و نخست‌وزیر پیشین هند جواهر لعل نهرو و همسر فیروز گاندی از پارسیان زرتشتی هند و فعالان سیاسی این کشور بود. او علی‌رغم ارتباط نزدیک خانوادگی با ماهاتما گاندی و خانواده‌اش هیچ نسبت خویشاوندی با آنان نداشت. ایندیرا گاندی از منتقدان سیاست خارجی آمریکا بود و با کمک شوری برای هند ارتشی نیرومند به وجود آورد. او در سال ۱۹۷۴ هند را مجهز به بمب اتمی و در ۱۹۸۰ موشک فضاییما کرد. ایندیرا گاندی هنگام مرگ ۶۷ سال داشت و قریب ۱۶ سال بر هند حکومت کرد.

رئیس الوزرا و سیاستمدار ادیب ایران

۸۵ سال پیش، برابر با بیست و نهم آبان ۱۳۱۴ خورشیدی، حسن پیرنیا، ملقب به مشیرالدوله، سیاستمدار، تاریخ‌دان، چند دوره نماینده مجلس و رئیس‌الوزرای ایران در ۶۳ سالگی درگذشت. مشیرالدوله را شاید بتوان مشهورترین فرد خاندان پیرنیا به شمار آورد. خانواده‌ای از شهر نائین اصفهان که چندین و چند وزیر، سیاستمدار، مورخ و دانشمند از میان آنها برخاستند و برخی‌شان نیز همچون حسن پیرنیا جزو چهره‌های تاثیرگذار تاریخ سیاست ایران شدند. حسن پیرنیا سوازی پیشینه سیاسی‌اش چهره‌ای ادبی نیز به شمار می‌رود. او از سال ۱۳۲۰ و پس از کنار گذاشتن مشاغل دولتی، وارد عرصه کتابت شد و آثاری چون «تاریخ ایران باستان»، «حقوق بین‌الملل»، «دستورالعمل اصول» و... را تألیف کرد.

فوکوس

انور سادات و مناخیم بگین در فرودگاه تل آویو-۱۹۷۷

۴۳ سال پیش، برابر با نوزدهم نوامبر ۱۹۷۷ میلادی، انور سادات رئیس جمهوری وقت مصر وارد اسرائیل شد و روز بعد در پارلمان این کشور سخنرانی کرد. سادات نخستین دولتمرد بلند پایه یک کشور عربی بود که به دعوت دولت اسرائیل به این کشور رفت. سادات در مجلس اسرائیل بر پایان تصرف سرزمین‌های اشغالی، تحقق حقوق اساسی مردم فلسطین، تضمین مرزهای همه کشورهای منطقه، حذف کاربرد زور و حل اختلاف به وسیله راه‌های صلح تأکید کرد. اما مناخیم بگین، نخست‌وزیر اسرائیل در سخنرانی خود اشاره‌ای به سخنان انور سادات نکرد و تنها خواهان مذاکره با سایر دول عربی شد.

سرریع‌تر از اسب، تیزبین‌تر از عقاب

زرافه را «شتر، گاو، پلنگ» لقب داده‌اند چه آنکه گردن و پاهای درازش شبیه شتر است، سر و شاخ و بدن و شمش آن به گاو مانند است و رنگ پوستش نیز پلنگ را به خاطر می‌آورد. عجب آنکه جز شکل ظاهر، زرافه خصوصیات هیچ کدام از این حیوانات را ندارد و به همین خاطر گاهی از اصطلاح «شتر گاو پلنگ» در بیان کنایات سیاسی نیز بهره برده می‌شود، چنان‌که زمانی فرخی یزدی در توصیف حکومت رضاخانی سروده بود: «از یک طرفی مجلس ماشیک و قشنگ/وز یک طرفی عرصه به میلیون تنگ/قانون و حکومت نظامی و فشار/این است حکومت شتر گاو پلنگ!»

• طول زبان یک زرافه ممکن است تا ۴۵ سانتی‌متر باشد. این بلندی به آنها امکان می‌دهد تا غذایشان را از شاخه‌های بسیار بلند درختان تهیه کنند!

• زرافه‌ها آبی که می‌خورند را به خوبی ذخیره می‌کنند، به این دلیل که آنها در هوای گرم عرق نمی‌کنند و نفس نفس نمی‌زنند.

زرافه‌های بزرگسال فقط یک بار در روز آب می‌خورند.

- سرعت زرافه از اسب بیشتر است. آنها می‌توانند با سرعت ۵۶ کیلومتر در ساعت بدون نیاز به زرافه فقط با دو سرعت می‌توانند حرکت کنند. آرام‌راه رفتن و چهار نعل تاختن!
- زرافه‌ها وقتی همدیگر را می‌بینند، گردن‌شان را به یکدیگر می‌مالند. این نوعی رقابت است برای اینکه ثابت شود، چه کسی قوی‌تر است. این عادت بیشتر در بین زرافه‌های نر رایج است.
- زرافه‌ها صداهای بسیار کمی تولید می‌کنند، اما اغلب خرخر می‌کنند. در هر حال، شنیدن بیشتر اصواتی که از جانب آنها تولید می‌شود، برای انسان غیرممکن است.
- زرافه‌ها روزانه، آگالن آب می‌نوشند. آنها هم چنین برای تأمین آب مورد نیاز بدن‌شان از گیاهانی مثل افاق یا تغذیه می‌کنند.
- قلب زرافه تقریباً ۱۱ کیلوگرم وزن دارد. این ارقامیسه کنید با وزن قلب انسان که بین ۲۰۰ تا ۴۵۰ گرم است!

- زرافه در بین تمام پستاندارانی که در خشکی زندگی می‌کنند، بلندترین دم را دارد. طول دم یک زرافه بزرگسال و بالغ تقریباً ۲ متر است!
- زمانی که زرافه‌های مادر برای پیدا کردن غذا بیرون می‌روند، یکی از اعضای گله در محل استقرار می‌ماند و از بچه‌ها زرافه‌ها نگهداری می‌کند.
- گردن زرافه از گردن تمام پستانداران بلندتر است، اما فقط هفت مهره درون آن وجود دارد، که تفاوت چندانی با حیوانات دیگر ندارد.
- حس بینایی در زرافه‌ها بسیار قوی و فوق‌العاده است. زرافه‌ها حتی اگر از یکدیگر خیلی دور باشند، خیلی راحت همدیگر را پیدا می‌کنند. آنها معمولاً گم نمی‌شوند و مسیر پیمان خوبی هستند.
- زرافه‌های نر و ماده (جفت) از قسمت‌های مختلف یک درخت غذا می‌خورند. این کار به آنها کمک می‌کند تا کمتر سر غذا باهم رقابت کنند.

درس تاریخ

تأدیب افغان‌ها، مقدمه لشکرکشی به هند

۲۸۴ سال پیش، برابر با بیست و نهم آبان ۱۱۱۵ خورشیدی، نادرشاه افشار برای گوشمالی افغان‌هایی که شهرهای ایران را گاه و بیگاه مورد تاخت و تاز خود قرار می‌دادند به قندهار لشکر کشید. ماجرای ایرانی‌ها و افغان‌ها خیلی پیش از این و با انقراض سلسله صفویه آغاز شده بود. شاه‌سلطان حسین بی‌کفایت‌ترین پادشاه صفوی سال‌ها قبل سریر خود را دوستی تقدیم محمود افغان کرده بود. محمود نیز بعد از سه سال تاج و تخت را به پسرعمویش اشرف افغان بخشید. اشرف تصمیم داشت تاج پادشاهی کل ایران را بر سر بگذارد، اما همه این محاسبات با ظهور نادرقلی بزرگ ایل افشار به هم ریخت. نادر پس از شکست دادن افغان‌ها همه حکامی را که در سراسر ایران داعیه سلطنت داشتند بر جای خود نشاند و روس و عثمانی نیز با او از در صلح

شرح بی‌نهایت

کوی عشق

هر که خصم اندر او کمند انداخت/به مراد خویش بیاید ساخت هر که عاشق نبود مرد نشد/نقره فایق نگشت تا نگذاخت هیچ مصلح به کوی عشق نرفت/که نه دنیا و آخرت درباخت آن چنانش به ذکر مشغولم/که ندانم به خویشتن پرداخت همچنان شکر عشق می‌گویم/که گرم دل بسوخت جان بناوخت سعیدیا خوشتر از حدیث تو نیست/تحفه روزگار اهل شناخت آفرین بر زبان شیرینت/کاین همه شور در جهان انداخت سعیدی

کوی وفا

مهرت به دل و به جان دریغ است/عشق تو به این و آن دریغ است وصل تو بدان جهان توان یافت/کان ملک بدین جهان دریغ است کس را کمر وفا مفرمای/کان طرف بهر میان دریغ است با کس به مگوی نام تو چیست/کان نام به هر زبان دریغ است قدر چو تویی زمین چه داند/کان قدر به آسمان دریغ است در کوی وفای تو به انصاف/یک دل به هزار جان دریغ است انوری